

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

VIJEĆE

PREPORUKA VIJEĆA

od 26. studenoga 2013.

o međusektorskom promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje

(2013/C 354/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292. u vezi s člancima 165. i 168.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Koristi od tjelesne aktivnosti, uključujući redovitu sportsku aktivnost i tjelovježbu tijekom cijelog života od iznimne su važnosti i uključuju smanjeni rizik od kardiovaskularne bolesti i određenih vrsta karcinoma i dijabetesa, poboljšanja zdravlja mišićno-koštanog sustava i kontrolu tjelesne težine, kao i pozitivne učinke na razvoj duševnog zdravlja i kognitivne procese. Tjelesna aktivnost, sukladno preporuci Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), važna je za sve dobne skupine, a posebnu važnost ima za djecu, radno aktivno i starije stanovništvo.
- (2) Tjelesna aktivnost kao preduvjet zdravog načina života i zdrave radne snage, doprinosi ostvarenju ključnih ciljeva definiranih u strategiji Europa 2020., posebno s obzirom na rast, produktivnost i zdravlje.
- (3) Dok su javne vlasti u nekim državama članicama posljednjih godina pojačale nastojanja u promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje (HEPA), stope tjelesne neaktivnosti u Uniji ostaju neprihvatljivo visoke. Većina europskih građana ne sudjeluje dovoljno u tjelesnim aktivnostima, 60 % se nikada ili rijetko bavi sportom ili tjelovježbom. Nedostatak rekreacijske tjelesne aktivnosti

uobičajeniji je u nižim društveno-ekonomskim skupinama. Trenutačno nema pokazatelja da se za Uniju u cjelini ti negativni trendovi mijenjaju.

- (4) Tjelesna neaktivnost prepoznata je kao vodeći čimbenik rizika za prerane smrtnost i obolijevanja u zemljama s visokim dohotkom diljem svijeta, te kao odgovorna za oko 1 milijun smrti godišnje samo u Europskoj regiji WHO-a. Negativne posljedice izazvane nedostatkom tjelesne aktivnosti u Uniji dobro su zabilježene, jednako kao i znatni izravni i neizravni gospodarski troškovi koji se povezuju s nedostatkom tjelesne aktivnosti i is tim povezanim zdravstvenim problemima, posebno u kontekstu činjenice da većina europskih društava brzo stari.
- (5) Nedavna istraživanja pokazala su da sjedilačko ponašanje može biti čimbenik rizika za zdravlje, neovisno o utjecaju tjelesne aktivnosti. Ti bi se rezultati unutar Unije trebali uzeti u obzir pri razmatranju daljnjeg djelovanja na tom području.
- (6) Što se tiče razina tjelesne aktivnosti, velike su razlike između država članica. Dok su neke postigle značajan napredak u povećanju udjela građana koji prakticiraju minimalnu razinu preporučene tjelesne aktivnosti, mnoge druge nisu postigle nikakav napredak ili su čak nazadovale. Postojeće politike do sada nisu imale presudan utjecaj na smanjenje razina tjelesne neaktivnosti za Uniju u cjelini. Uspješni pristupi razvoju i provedbi politike zdravstveno preventivnih tjelesnih aktivnosti predstavljaju značajan potencijal iz kojeg se može puno naučiti.
- (7) Tjelesni odgoj u školi može biti učinkovito sredstvo za povećanje osviještenosti o važnosti tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje, a škole se mogu jednostavno i učinkovito usmjeriti ka provođenju aktivnosti u tom smislu.

- (8) Određena područja politike, posebno područje sporta i zdravlja, mogu doprinijeti promicanju tjelesne aktivnosti i građanima Unije pružiti nove mogućnosti kako bi postali tjelesno aktivni. Kako bi se ovaj potencijal u potpunosti iskoristio i time povećale razine tjelesne aktivnosti, neophodan je strateški međusektorski pristup u području promicanja tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje, koji uključuje sva relevantna ministarstva, tijela i organizacija na svim razinama, posebice sportski pokret te uzimajući u obzir postojeći i tekući rad na toj politici. Dostupnost većeg broja informacija i kvalitetnijih podataka o razinama tjelesne aktivnosti i politikama promicanja tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje ključan je element pružanja podrške tom procesu i predstavlja zahtjev za evaluaciju politika s ciljem učinkovitijeg razvoja i provedbe politike u budućnosti.
- (9) Smjernicama EU-a o tjelesnoj aktivnosti (EU PA GL) ⁽¹⁾ na koje je uputilo Vijeće i predstavnici vlada država članica koji su se sastali u Vijeću u njihovim zaključcima od 27. studenoga 2012. ⁽²⁾ o promicanju HEPA-e i Vijeće u svojim zaključcima pod nazivom „Zdravo starenje tijekom životnog vijeka” ⁽³⁾ zagovara se međusektorski pristup koji obuhvaća sva tematska područja odgovorna za promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje.
- (10) U komunikaciji Komisije iz 2011. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija pod nazivom „Razvoj europske dimenzije u sportu” Komisija i države članice pozivaju se da na temelju EU PA GL-a nastave napredovati prema uspostavi nacionalnih smjernica, uključujući proces provjere i koordinacije te da uzmu u obzir preporuku Vijeća u tom području.
- (11) U Rezoluciji Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u Vijeću o Planu rada Europske unije u području sporta 2011.–2014. ⁽⁴⁾ prepoznata je potreba jačanja suradnje između Komisije i država članica u sportu u nekoliko najvažnijih područja, uključujući promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje. U srpnju 2012. stručna skupina „Sport, zdravlje i sudjelovanje”, osnovana sredinom 2011. u kontekstu tog Plana rada, izrazila je podršku novoj inicijativi Unije za promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje.
- (12) Zaključcima Vijeća od 27. studenoga 2012. o promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje potvrđena je potreba daljnjeg djelovanja na razini Unije te je Komisija pozvana da dostavi prijedlog preporuke Vijeća koji bi

uključivao blaži okvir za nadzor utemeljen na skupu pokazatelja koji obuhvaćaju tematska područja Smjernica EU-a o tjelesnoj aktivnosti.

OVIME PREPORUČUJE državama članicama da:

1. rade na učinkovitim politikama o tjelesnoj aktivnosti korisnoj za zdravlje razvijajući međusektorski pristup koji obuhvaća područja politike među kojima su sport, zdravlje, obrazovanje, okoliš i promet, uzimajući u obzir Smjernice EU-a o tjelesnoj aktivnosti kao i druge relevantne sektore i to u skladu s nacionalnim posebnostima. To bi trebalo uključivati:
 - (a) postupni razvoj i provedbu nacionalnih strategija i međusektorskih politika usmjerenih na promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom,
 - (b) utvrđivanje konkretnih mjera za realizaciju tih strategija ili politika, prema potrebi u okviru plana djelovanja.
 2. nadziru razinu tjelesne aktivnosti i politike tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje primjenom blažeg okvira za nadzor ⁽⁵⁾ i pokazatelja utvrđenih u prilogu, a u skladu s nacionalnim okolnostima;
 3. imenuju, u roku od šest mjeseci od donošenja ove Preporuke, nacionalne kontaktne točke za tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje ⁽⁶⁾, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, koje će pružati podršku gore navedenom okviru za nadzor i obavijestiti Komisiju o njihovoj imenovanju.
- Nacionalne kontaktne točke za tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje posebno će imati zadaću da podatke o tjelesnoj aktivnosti učine dostupnima za okvir za nadzor; ti podaci bi se trebali unositi u postojeću europsku bazu podataka o prehrani, pretilosti i tjelesnoj aktivnosti (NOPA) Svjetske zdravstvene organizacije; oni bi također trebali olakšati suradnju među odjelima u području politika tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje,
4. blisko surađuju međusobno i s Komisijom, sudjelujući u postupku redovite razmjene informacija i najbolje prakse o promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje u odgovarajućim strukturama za sport i zdravlje na razini Unije kao temelj za pojačanu koordinaciju politike.

⁽¹⁾ Smjernice EU-a o tjelesnoj aktivnosti pozdravljene u zaključcima Predsjedništva s neformalnog sastanka ministara EU-a nadležnih za sport, u studenom 2008.

⁽²⁾ SL C 393, 19.12.2012., str. 22.

⁽³⁾ SL C 396, 21.12.2012., str. 8.

⁽⁴⁾ SL C 162, 1.6.2011., str. 1.

⁽⁵⁾ Okvirom za nadzor utvrdit će se minimalni skup zahtjeva za izvješćivanje o općenitim aspektima promicanja tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje kojim se mogu baviti sve države članice. Provodit će se u bliskoj sinergiji i suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, a time će se izbjeći dupliciranje prikupljanja podataka.

⁽⁶⁾ Kontaktna točka bit će glavna osoba za kontakt u državi članici za pružanje informacija i podataka koji odgovaraju tablici pokazatelja u prilogu, koji će biti dio upitnika koji Svjetska zdravstvena organizacija šalje kontaktnim točkama.

OVIME POZIVA Komisiju da:

1. pomogne državama članicama u donošenju nacionalnih strategija, razvijanju međusektorskih pristupa politici tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje i provođenju odgovarajućih planova djelovanja olakšavajući razmjenu informacija i dobre prakse, djelotvornim uzajamnim učenjem, umrežavanjem i utvrđivanjem uspješnih pristupa promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje,
2. promiče uspostavljanje i funkcioniranje okvira za nadzor tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje u skladu s pokazateljima iz priloga, a na temelju postojećih oblika nadzora i prikupljanja podataka u tom području te korištenjem postojećih informacija i podataka u najvećoj mogućoj mjeri putem:
 - (a) pružanja, uz pomoć znanstvenih stručnjaka, ciljane podrške nacionalnim kontaktnim točkama za tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje za izgradnju kapaciteta i osposobljavanje, uključujući i za potrebe postupka prikupljanja podataka te ako je prikladno, drugim predstavnicima mjerodavnih tijela javne vlasti,
 - (b) ispitivanja mogućnosti korištenja prikupljenih podataka u kontekstu ovog okvira za nadzor za moguću izradu europske statistike o razinama tjelesne aktivnosti svake tri godine,
 - (c) podržavanja Svjetske zdravstvene organizacije u daljnjem razvoju onih aspekata baze podataka NOPA koji su povezani s tjelesnom aktivnošću, prilagođavajući je okviru za nadzor utvrđenom u prilogu;
 - (d) pružanja podrške Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji i bliske suradnje s njom u pripremi i izdavanju pregleda o tjelesnoj aktivnosti korisnoj za zdravlje po pojedinačnim zemljama i analizi trendova u vezi tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje;
3. svake tri godine podnosi izvješća o napretku u provedbi ove Preporuke na temelju informacija dostavljenih u okviru dogovora o izvješćivanju utvrđenih u okviru za nadzor i na temelju drugih odgovarajućih informacija o razvoju i provedbi politike u vezi s tjelesnom aktivnošću korisnom za zdravlje koje pružaju države članice i procijeni dodanu vrijednosti ove Preporuke.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. studenoga 2013.

Za Vijeće
Predsjednik
D. A. BARAKAUSKAS

PRILOG

Predloženi pokazatelji za procjenu razina tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje i politika tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje unutar EU-a, uzimajući u obzir Smjernice EU-a o tjelesnoj aktivnosti (EU PA GL) ⁽¹⁾

Tematska područja EU PA GL-a	Predloženi pokazatelji i varijable/jedinice	Dostupnost podataka
Međunarodne preporuke i smjernice o tjelesnoj aktivnosti (EU PA GL 1-2)	1. Nacionalna preporuka o tjelesnoj aktivnosti za zdravlje da/ne	(****)
	2. Odrasle osobe koje postižu minimalne preporuke Svjetske zdravstvene organizacije o tjelesnoj aktivnosti za zdravlje ili ekvivalentne nacionalne preporuke Postotak odraslih osoba koje postižu barem 150 minuta umjerene tjelesne aktivnosti tjedno ili 75 minuta intenzivne aktivnosti ili ekvivalentnu kombinaciju	(****)
	3. Djeca i mladež koji postižu minimalne preporuke Svjetske zdravstvene organizacije o tjelesnoj aktivnosti za zdravlje ili ekvivalentne nacionalne preporuke Postotak djece i mladeži koji postižu barem 60 minuta umjerene do intenzivne tjelesne aktivnosti dnevno ili barem 5 dana u tjednu	(****)
Međusektorski pristup (EU PA GL 3-5)	4. Nacionalni koordinacijski mehanizam za promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje da/ne; ako da, dodatne pojedinosti	(****)
	5. Financijska sredstva posebno dodijeljena za promicanje tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje Prema sektoru (zdravlje, sport, promet itd.): — ukupna sredstva; — prema glavi stanovnika; — prema bruto domaćem proizvodu u PKM po glavi stanovnika, u eurima	(*)
„Sport” (EU PA GL 6-13)	6. Nacionalna politika i/ili plan djelovanja sport za sve da/ne; ako da, dodatne pojedinosti	(****)
	7. Sportski klubovi orijentirani na zdravlje (Program sportskih klubova za zdravlje) Provedba smjernica osmišljenih od strane mreže HEPA Europe/projekta TAFISA-e: da/ne, ako da, opis	(**)
	8. Okvir za potporu mogućnosti za povećanje pristupa centrima za rekreaciju ili tjelovježbu za niže društveno-ekonomske skupine Postojanje okvira: da/predviđeno u roku od iduće 2 godine/ne; a ako da, opis	(***)
	9. Ciljne skupine na koje se odnosi nacionalna politika za tjelesnu aktivnost korisnu za zdravlje Prema ciljnoj skupini (skupine s posebnom potrebom za tjelesnom aktivnošću (npr. niže društveno-ekonomske skupine; osobe s niskom razinom tjelesne aktivnosti, starije osobe, etničke manjine itd.))	(****)
„Zdravlje” (EU PA GL 14-20)	10. Nadzor i praćenje tjelesne aktivnosti i sjedilačkog ponašanja Tjelesna aktivnost i sjedilačko ponašanje uključeni u nacionalni sustav nadzora zdravlja: da/ne, ako da, dodatne pojedinosti	(***)
	11. Savjetovanje o tjelesnoj aktivnosti koje obavljaju zdravstveni djelatnici Savjetovanje o tjelesnoj aktivnosti: da/ne, ako da: trošak se nadoknađuje kao dio primarne zdravstvene zaštite: da/ne	(***)

⁽¹⁾ Očekuje se da će se informacije i podaci koje bi države članice trebale pružati u kontekstu ovog blažeg okvira za nadzor s vremenom poboljšati. Predlaže se da bi podrška tom okviru dolazila iz aktivnosti suradnje i izgradnje kapaciteta predviđenih ovom Preporukom.

Tematska područja EU PA GL-a	Predloženi pokazatelji i varijable/jedinice	Dostupnost podataka
	12. Osposobljavanje za tjelesnu aktivnost prema obrazovnom programu za zdravstvene djelatnike — broj sati za medicinske sestre, liječnike — obavezno ili izborno — jasne strukture za procjenu i akreditaciju koje odražavaju pedagoške rezultate postignute u određenom području	(**)
„Obrazovanje” (EU PA GL 21–24)	13. Tjelesni odgoj u osnovnim i srednjim školama — broj sati po školskoj razini — obavezno ili izborno — nacionalni ili propis niže razine	(***)
	14. Programi za promicanje tjelesne aktivnosti povezane sa školom Postojanje nacionalnog ili podnacionalnog programa: da/ne, ako da, dodatne pojedinosti	(**)
	15. Tjelesna aktivnost korisna za zdravlje u osposobljavanju nastavnika tjelesnog odgoja Tjelesna aktivnost korisna za zdravlje kao modul u osposobljavanju nastavnika tjelesnog odgoja na razini preddiplomskog studija i/ili diplomskog studija: da/ne; obvezno/izborno	(**)
	16. Programi promicanja aktivnog putovanja do škole Nacionalni ili (prema potrebi) podnacionalni programi za promicanje aktivnog putovanja do škole (npr. hodanje autobusni prijevoz, vožnja biciklom): da/ne, ako da: opis	(***)
„Okoliš, urbanizam, javna sigurnost” (EU PA GL 25–32)	17. Razina vožnje biciklom/hodanja Glavna vrsta prijevoza koji se koristi za dnevne aktivnosti (automobil, motocikl, javni prijevoz, hodanje, vožnja biciklom, drugo)	(****)
	18. Europske smjernice za poboljšanje infrastrukture za rekreacijske tjelesne aktivnosti Europske smjernice za poboljšanje infrastrukture za rekreacijske tjelesne aktivnosti sustavno se primjenjuju za planiranje, izgradnju i upravljanje infrastrukturom: da/ne još, ali predviđeno u roku od iduće 2 godine/ne	(**)/(***)
„Radno okruženje” (EU PA GL 33–34)	19. Programi za promicanje aktivnog putovanja na posao Postojanje nacionalnog ili (prema potrebi) podnacionalnog programa poticaja za poduzeća ili zaposlenike s ciljem promicanja aktivnog putovanja na posao (npr. hodanje, vožnja biciklom): da/ne, ako da: opis	(***)
	20. Programi za promicanje tjelesne aktivnosti na radnom mjestu Postojanje nacionalnog ili (prema potrebi) podnacionalnog programa poticaja za poduzeća s ciljem promicanja tjelesne aktivnosti na radnom mjestu (npr. dvorane za vježbanje, tuševi, pješačke stepenice itd.): da/ne	(***)
„Stariji građani” (EU PA GL 35–37)	21. Programi za djelovanje lokalne zajednice s ciljem promicanja tjelesne aktivnosti kod starijih ljudi Postojanje programa za djelovanja lokalne zajednice s ciljem promicanja tjelesne aktivnosti kod starijih ljudi: da/ne, ako da: opis	(***)
„Pokazatelji/ocjenjivanje” (EU PA GL 38)	22. Nacionalne politike tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje koje uključuju plan za ocjenjivanje x od y nacionalnih politika tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje (sport, zdravlje, promet, okoliš, prema sektoru) uključuju jasnu namjeru ili plan za ocjenjivanje	(****)
„Javna svijest” (EU PA GL 39)	23. Postojanje nacionalne kampanje za podizanje svijesti o tjelesnoj aktivnosti da/ne; ako da, opis	(***)

Dostupnost podataka:

(*) podaci koji još nisu prikupljeni.

(**) podaci koji još nisu prikupljeni, ali su planirani unutar baze podataka NOPA.

(***) podaci dostupni (tj. sadržani u predlošcima za zemlje ili putem drugih dostupnih izvora), ali još nepotvrđeni, ili ih je potrebno ažurirati.

(****) podaci dostupni i potvrđeni unutar baze podataka NOPA.